

Van Bond van Belastingconsulenten naar Register Belastingadviseurs

Een overzicht van alle rechtsvoorgangers

Bond van Belastingconsulenten

Deze bond werd opgericht op 12 maart 1931 en was daarmee de eerste beroepsorganisatie voor belastingadviseurs in Nederland. De eerste voorzitter was D. van der Lelie, leraar M.O. Boekhouden en auteur van diverse publicaties over onder meer statistiek in de onderneming en de rekening courant. Voorzitter van de Raad van

Toezicht werd mr. A.A.H. du Toy van Hees, belastingconsulent, en bekend van onder meer zijn publicatie de Verzameling van Nederlandse wetten (de huidige belastingpocket van Kluwer). Du Toy van Hees nam al een jaar later de voorzittershamer van D. van der Lelie over en als gevolg daarvan trad hij af bij de Raad van Toezicht van de Bond.

Toelichting op de vakken in het stroomdiagram

A. Bond van Belastingconsulenten

Oprichtingsdatum: 12 maart 1931
Opheffing: 5 april 1977
Opgegaan in: Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

B. Nederlands Instituut van Belastingconsulenten

Oprichtingsdatum: november 1934
Opheffing: 5 april 1977
Opgegaan in: Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

C. Vereniging van Belastingadviseurs

Oprichtingsdatum: 14 maart 1936
Opheffing: 5 april 1977
Opgegaan in: Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs
Oude namen: Vereniging van Belastingconsulenten

D1 en D2. Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

Oprichtingsdatum: 9 februari 1954
Opheffing: 7 januari 2011
Opgegaan in: Register Belastingadviseurs
Oude namen: De Nederlandse Federatie van Belastingconsulenten (1954-1990), De Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs (1990-2007)

Het verschil tussen D1 en D2 is dat de periode van D1 die duurde van 1954 tot 1977, er sprake was van een federatie van aanvankelijk 2 (A en B), later 3 (A, B en C) verenigingen. Individen konden toen dus geen lid van D worden. Deze periode is dan ook D1 genoemd. Dat werd anders toen voornoemde drie verenigingen A, B en C per 5 april 1977 opgingen in de 2^e fase van D, hier D2 genoemd.

In de periode van D2 is op 1 januari 1981 ook E ingevoegd, niet door middel van fusie maar door een in gezamenlijk overleg tussen de besturen collectief overstappen van alle leden E naar D.

E. Broederschap van Belastingconsulenten

Oprichtingsdatum: 14 juli 1950
Opheffing: 20 oktober 1987
Opgegaan in: Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

F. Nederlandse Organisatie van Belastingconsulenten

Oprichtingsdatum: 2 augustus 1982
Opheffing: 1 januari 1993
Opgegaan in: Nederlandse College van Belastingadviseurs
Oude namen: Nederlandse Orde van Belastingconsulenten (tot 1983)

G. Nederlands Genootschap van Belastingadviseurs

Oprichtingsdatum: 27 november 1934
Opheffing: 1 juni 2001
Opgegaan in: Nederlands College van Belastingadviseurs
Oude namen: Stichting Eerste Nederlandse Genootschap van Accountants en Belastingconsulenten

H. Nederlands College van Belastingadviseurs

Oprichtingsdatum: 15 februari 1939
Opheffing: 1 januari 2011
Opgegaan in: Register Belastingadviseurs
Oude namen: Nederlandsch College voor Belastingconsulenten, Nederlands College voor Belastingconsulenten (tot 1993)

I. Register Belastingadviseurs

Oprichtingsdatum: 12 september 2008

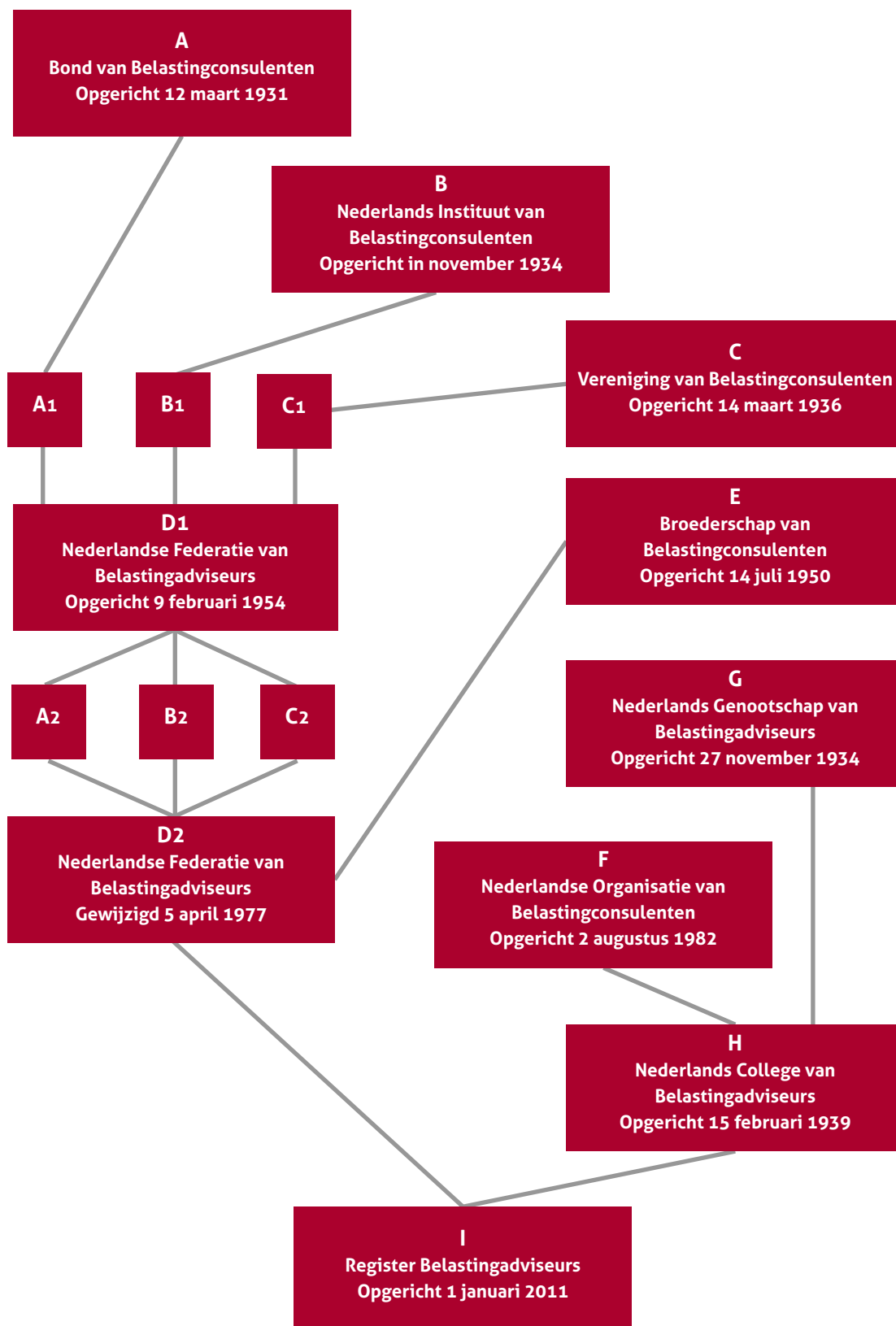
A1, B1 en C1.

Bij de oprichting van D in 1954 konden alleen nog verenigingen lid worden van D. Vandaar dat ze bij de ontwikkeling van D nog even als lid zijn opgenomen.

A2, B2 en C2

Deze vakken zijn nog opgenomen ter verduidelijking dat ze pas per 1977 daadwerkelijk zijn opgegaan in D.

Stroomdiagram voorgangers Register Belastingadviseurs

Nederlands Instituut van Belastingconsulenten

Dit instituut was in een afsplitsing in 1934 van de Bond van Belastingconsulenten. Aanleiding voor de afsplitsing was verschil van inzicht met betrekking tot de kwaliteit van de opleidingen die tot dan werden afgenomen bij het Instituut voor Handelswetenschappen te Leiden (het latere LOI). Bij de boedelscheiding van de afsplitsing ging het toenmalige verenigingsblad Maandblad voor Belastingrecht mee met het Instituut van Belastingconsulenten. Het was voor het eerst uitgegeven in 1932. Het blad werd van het Instituut het verenigingsorgaan. Het maandblad werd in de fiscale wereld alom gekoesterd en is in 1968 samengegaan met Belastingbeschouwingen tot het Maandblad Belastingbeschouwingen. Inmiddels heet het MBB Belasting Beschouwingen. Bond en Instituut bleven ondanks de afsplitsing goed samenwerken wat in 1954 resulteerde in de oprichting van de Nederlandse Federatie van Belastingconsulenten.

Vereniging van Belastingconsulenten

Oprichter van deze vereniging was onder meer prof. mr. dr. G.M.G.H. Russel, buitengewoon hoogleraar belastingrecht en belastingpolitiek aan de R.K. Universiteit Nijmegen. Hij was daar op 30 maart 1928 toe benoemd. Hij had de eerste leerstoel fiscaal recht aan een Nederlandse universiteit. Professor Russel werd al bij oprichting van de Vereniging van belastingconsulenten de voorzitter, en bleef dat tot zijn overlijden in 1962. Een andere oprichter tevens de secretaris was advocaat en belastingadviseur mr. J.H. van Doorne, die ook een van de oprichters van omroep AVRO was. De Vereniging van Belastingconsulenten heeft in de jaren '50 van de vorige eeuw zich onder meer heel sterk gemaakt voor wettelijke regulering van het beroep en verschoningsrecht voor belastingconsulenten.

Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

Aanleiding voor de oprichting van de Federatie was de wens om te komen tot een grotere beroepsorganisatie teneinde sterker op te kunnen komen voor de wens om nu eens eindelijk het beroep wettelijk te reguleren. Anderzijds werd de Federatie opgericht om de kwaliteit van het onderwijs beter te waarborgen. Het eerste punt werd niet bereikt, het tweede punt wel. In 1955 verscheen namelijk een in opdracht van de staatssecretaris van Financiën geschreven rapport van de hand van mr. T.Y. Boltjes, raadsheer bij de Hoge Raad, en prof. W.J. de Langen, hoogleraar belastingrecht aan de UvA, over voornoemde onderwerpen, het zogenoemde 'Rapport Boltjes'. Hierin werd geadviseerd om het beroep vooralsnog niet wettelijk te reguleren (vanwege tekort aan gekwalificeerde belastingconsulenten) maar juist daarom wel een staatsexamen voor de Federatie op te tuigen. Aldus geschiedde. Er werd een stichting opgericht die de examens voor de Federatie zou afnemen met een curatorium (college van toezicht) bestaande uit de heren:

Brenkmanweg 6 te Culemborg, waar resp. het CB, de NFB en het RB gevestigd waren tussen 1998 en 2020.

- mr. A.J. d'Ailly, burgemeester van Amsterdam
- prof. dr. A.H.M. Albregts, buitengewoon hoogleraar int. econ. politiek, Kath. Economische Hogeschool, Tilburg
- mr. D.A. Delprat, lid 1e Kamer voor de VVD
- prof. dr. J.F. ten Doerschate, hoogleraar economie aan de Ned. Economische Hogeschool, Rotterdam
- mr. A.J. Guépin, directeur Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen
- prof. mr. Ph.A.N. Houwing, hoogleraar privaatrecht aan de Ned. Economische Hogeschool, Rotterdam
- brigadegeneraal G.J. de Leur, Inspecteur van de Militaire Administratie
- mr. J. Meijnen, president-directeur bij de Alg. Kunstzijde Unie, commissaris bij de Amrobank en De Nederlandsche Bank.
- prof. P.J. Oud, lid 2^e Kamer voor de VVD, tevens oprichter VVD
- prof. dr. B. Schendstok, hoogleraar belastingrecht aan de Ned. Economische Hogeschool, Rotterdam

Broederschap van Belastingconsulenten

Per 1 januari 1981 zijn de 129 leden collectief toegetreden tot D en werd F tot haar opheffing op 20 oktober 1987 een slapende vereniging. De notulen van de laatste ledenvergadering van de broederschap zijn bewaard gebleven en getuigen van veel weemoed. De volgende citaten onderstrepen dat gevoel:

'Verder wekt hij (de secretaris, red) op om naar de kringbijeenkomsten te gaan en ook de landelijke studiebijeenkomsten van de Federatie bij te wonen. In dit verband roept de voorzitter de leden op om zoveel mogelijk contact met elkaar te houden, ook als federatie-belastingconsulent.'

'In een terugblik worden door hem (de secretaris, red.) nog een aantal belangrijke zaken uit de geschiedenis van de broederschap gememoreerd, zoals de studiebijeenkomsten, welke sedert 1965 werden gehouden met diverse vooraanstaande inleiders en het feit, dat wij, sedert 1972 actief in de publiciteit zijn getreden, hetgeen heeft geleid tot een grotere bekendheid. Verder noemt hij het hoge peil van onze examens, met dank aan de examencommissie, hetgeen uiteindelijk werd erkend door de Federatie'

Het CB heeft het langst op één plek gezeten, namelijk aan het Belgischeplein 6 te Den Haag van 1946 tot 1990.

Nieuwe Parklaan 11 te Den Haag waar de NFB zetelde van 1982 tot 2008.

Louise de Colignylaan 18 te Oegstgeest, het oudste adres. De Bond van Belastingconsulenten werd er in 1931 gevestigd.

‘Tenslotte wijst de secretaris de leden erop de beroepsregels van de Federatie in acht te nemen. Betreffende de aanduiding op briefpapier wordt verzocht de tekst ‘lid Broederschap van Belastingconsulenten’ bij herdruk weg te laten en geadviseerd wordt het woord ‘federatie-belastingconsulent’ te gebruiken.’

Nederlandse Organisatie van Belastingconsulenten

Deze organisatie heeft van alle rechtsvoorgangers van het RB het kortst bestaan, namelijk van 1982 tot 1993. Ons erelid Cor Scheffers is hier overigens ook bestuurslid van geweest. Twee opmerkelijke zaken vallen op als je de notulen leest. In de eerste plaats luidde de naam bij de oprichting ‘Nederlandse Orde van Belastingconsulenten’, het NOBC. Maar omdat er toen ook een Nederlandse Orde van Belastingadviseurs bestond, die kort daarvoor nog Nederlandse Orde van Belastingconsulenten heette, lag naamsverwarring wel erg op de loer. Het bestuur besloot daarom in 1983 het woord ‘Orde’ in de naam te wijzigen naar ‘Organisatie’, zodat de lettercombinatie NOBC intact kon blijven. Probleem opgelost. De tweede opmerkelijke zaak was dat de NOBC kennelijk als relatieve nieuwkomer niet goed lag bij met name de CB. In de notulen staat hierover: *‘Binnen de Nederlandse groeperingen van belastingconsulenten vormen wij een nieuwe loot aan de stam, die met de nodige argwaan door de overheid alsook door onze collega-organisaties zal worden bekeken en gevolgd. Een positieve indruk van het jonge NOBC bij genoemde instanties zal worden gekleineerd (zie o.a. de berichtgeving van het CB te Den Haag)’*. Men was vooral bang dat bij een wettelijke regulering van het beroep deze negativiteit zou leiden tot zwaardere toelatingseisen van de overheid voor hun leden bij regulering. Dat het goed kwam tussen het NOBC en het CB blijkt uit het feit dat ze in 1993 fuseerden.

Nederlands Genootschap van Belastingadviseurs

Van dit genootschap is een interessante beschrijving van haar geschiedenis verkregen via voormalig bestuurslid van het CB, ons erelid Cor Scheffers. Deze geschiedenis is opgetekend door G. Zielstra, voormalig bestuurder van het Genootschap. Meest opval-

lend detail in de beschrijving is de weerstand tegen de theorie van de sociaaldemocraat en hoogleraar accountancy Théodore Limperg. Théodore Limperg wordt wel de aartsvader van de Nederlandse accountants genoemd, en geniet bij die beroepsgroep nog immer grote faam. Een van Limpergs theorieën betrof de strijdigheid van het beroep van accountant met dat van belastingadviseur omdat dan de onafhankelijkheid van de accountant in het geding zou zijn. Het genootschap, dat aanvankelijk was opgericht onder de naam ‘Stichting Eerste Nederlandse Genootschap van Accountants en Belastingconsulenten’ was het met deze Limperg-doctrine fundamenteel oneens, althans voor zover het cliëntèle in het mkb betrof. Het genootschap heeft het discours verloren toen het accountantsberoep wettelijk gereguleerd werd en dat van belastingadviseur niet.

Nederlands College van Belastingadviseurs

De eerste voorloper van het CB begon reeds in 1935 als opleidingsinstituut, echter nog niet als beroepsvereniging van belastingconsulenten. Dat kwam met ingang van 15 februari 1939 met de oprichting van de stichting Nederlands College van Belastingconsulenten, een stichting waar men toen nog lid van kon worden. Toen er in 1956 voor stichtingen een wettelijk algemeen ledenverbod werd ingevoerd werd de stichting met ingang van 18 februari 1956 omgezet in een vereniging. Ook aan het opleidingsinstituut van het CB waren tal van uitgelezen docenten verbonden. Een van de meest opvallende is wel Willem Vermeend, de latere staatssecretaris van Financiën. Hij was samen met de toenmalige minister van Financiën Gerrit Zalm verantwoordelijk voor de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001, die gebaseerd was op de door beide heren geschreven verkenningnota ‘Belastingen in de 21^e eeuw’ uit 1997.

Register Belastingadviseurs

Tussen 2008 en 2010 was het Register Belastingadviseurs een koepel met twee leden, D en H. Met ingang van 2011 werden de leden van D en H rechtstreeks lid van het Register Belastingadviseurs en konden D en H opgeheven worden. <<<

Mr. drs. Fons Overwater RB
Fons Overwater is bestuursvoorzitter van het Register Belastingadviseurs en lid van de redactieraad van het Register